

Branko Benčić, dipl. knjižničar

Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu – Teologija u Rijeci – Područni studij

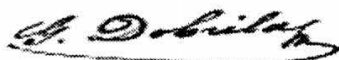
**KNJIGE DR. JURJA DOBRILE (1812.-1882.)
BISKUPA I HRVATSKOGA NARODNOG PREPORODITELJA
ISTRE, U KNJIŽNICI TEOLOGIJE U RIJECI**

Uvod

Riječ je o započetom popisu knjiga iz ostavštine dr. Jurja Dobrile na temelju uočavanja zasebnih inventarnih brojeva, koji su ispisani rukom pri vrhu prvog lista knjiga i periodike podebljom olovkom crvene boje. Ovi inventarni brojevi odnose se pretežno na broj naslova knjige, a ne broja svezaka. Ustanovljeno je kako se radi o knjižnoj zbirci tršćansko-vološćanskog kulturnog kruga istarskih Hrvata iz druge polovine 19 stoljeća. Većim dijelom sastoji se iz legata - knjižnice biskupa Andrije Šterka koju ju je oporučno ostavio rodnoj župi Volosko. Ista je 1939. godine pripala Biskupijskom sjemeništu Rijeka na temelju papine dozvole. Zbirka sadrži upisane inventarne brojeve, negdje do oko 1050-og. Inventarna knjiga, ukoliko postoji, još nije pronađena. Unutar ove zbirke nađeni su ex librasi poznatih uglednih osoba iz doba narodnog preporoda u Istri: biskupa dr. Jurja Dobrile, biskupa Andrije Šterka, svećenika Vinka Zamlića, braće Baštijan. Uz to sadrži i ex librise drugih manje poznatih osoba. U cilju dovršenja ovog popisa biti će potrebno iznova formirati cjelokupnu zbirku. To predstavlja pozamašan posao budući da je ista dislocirana u više odvojenih spremišta, dijelom i nepopisana, u više navrata razdvajana poradi seljenja i kasnijeg grupiranja po UDK – klasifikaciji.

A. Razvrstavanje oznaka vlasništva - ex librasi - u skupine
Radi sabiranja različitih, do sada pronađenih oblika ispisa oznake vlasništva dr. Jurja Dobrile, popis dijelim u sljedeće skupine:

I. - rukom pisano pri vrhu prvog lista knjige: G. Dobrila

II. - rukom pisano pri vrhu prvog lista knjige: Ex libris G. Dobriła

Ex libris G. Dobriła

III. - rukom pisano pri dnu ili sredini prvog lista knjige, naslovnice : G. Dobriła; E(x) Juraj D(o)B(rila)

G. Dobriła

IV. - utisnuti žig eliptičnog oblika po sredini ili donjem dijelu naslovnice:
Dr. GEORGIUS DOBRILA

V. - posvete ili donacije pojedinih osoba biskupu dr. Jurju Dobrili

1891

*A
Suo Signoria Illustre & Sp.
Al Monf. Giorgio Dobrilla
Vescovo di Gallo e Caserta
l'autore
umilmente offre*

Posveta franjevca Petra BAKULE prigodom izdavanja knjige:
I martiri nella missione Franciscana osservante in Erzegovina, Roma 1862.

VI. - neoznačeno prvotno vlasništvo knjiga; dodatni izvedeni ili mogući – pretpostavljeni legati dr. Jurja Dobrile iz spomenute zbirke biskupa Šterka, na temelju sličnosti uveza, sadržaja.

U ovoj popisanoj zbirci drugih oznaka vlasništva dr. Jurja Dobrile još nisam zamijetio iako me akademik Josip Bratulić upoznao s postojanjem ex librisa oznaka: G(eorgius)D(obrila). - kojeg je potanko opisao u svojoj knjizi. Spomenuti ex libris na godišnjaku i adresaru župa Status personalis... nije toliko indikativan ni bitan ni mjerodavan jer je izvučen iz svoga sjedišta, te posebno stoga što je tih godina bio živući svećenik u Istri istog imena i prezimena. Stoga, za sada, ovu kraticu (G.D.) valja uzeti sa rezervom, odnosno podvrgnuti ju provjeri.

B. Popis knjiga

1. Sancti Patres Joannis CHRYSOSTOMI (sv. Ivan ZLATOUSTI), Opera, vol I.-XXII., Mediolani 1834. (inv. broj: 882) (bez nove signature), Sadrži ukupno čak 11. svezaka, IV.
2. Joh. Nep. CHRLICH, Das Christenthum und die Religionen des Morgenlandes, Vien 1843., (inv. broj 134) (bez nove signature), II. i IV.
3. Johann VEITH, Eucharistia, 12. Vorträge, Wien 1847., (inv. broj: 864), signatura: C/70.965, IV.
4. Johann VEITH, Weltleben und Christnthun, 6. Vorträge, Wien 1851., (bez inventarnog broja), signatura: C/70.964, IV.
5. Henricus DENZINGER, Enchiridion symbolorum et definitorum, Wirzburgi, 1854., (inv. broj 470). signatura: C/54.676, IV.
6. Johann Reinrich PABST, Der Mensch und seine Geschichte, Wien 1830., (inv. broj: 596), signatura: C/54.813, IV.
7. Peter BALDAUF, Das Pfarr – und Decanat – Amt, 1-2 Theil, Gräc 1846. (inv. broj: 679) (bez nove signature), I. i IV.
- 7./A. Peter BALDAUF, Das Pfarr – und Decanat – Amt, 3-4 Theil, Gräc 1846. (inv. broj: 679) (bez nove signature), IV.
- 7./B. Peter BALDAUF, Das Pfarr – und Decanat – Amt, 5;6 Theil, Gräc 1847. (inv. broj: 422) (bez nove signature), IV.
8. Joseph HELFERT, Handbuch des Kirchenrechtes, Prag 1846., inv. broj 601) (bez nove signature), I. i IV.
9. Thomas DOLLINER, Darstellung des Rechtes geistlicher personen, Wien 1813., (inv. broj 261) (bez stare i nove signature) IV.
10. Franz KSAVERI, Pesme per ozhitni slushbi Boshji, V Zeli 1845., (inv. broj: 486) (bez nove signature), III.
11. Joseph Anton SAMBUGA'S, Unserlesene Briefe, München 1829., (inv. broj 871) (bez nove signature), IV.

12. J. ENGELS, Ideen zu einer Mimik, Reutlingen 1804., (inv. broj 726) (bez stare i nove signature) Sadrži 38 sličica, III.

13. Pietro (Petar) BAKULA, I martiri nella missione francescana osservante in Ercegovina, Roma 1862., (inv. broj: 891) (bez nove signature) Dar i posveta autora biskupu Jurju Dobrili, V.

14. VELIKI katekizam s pitanji i odgovori za potrebu i hasan dviuh zakonito sodruženih biškopiah Senjske i Modruške iliti Korbavske, U Zagrebu 1836. (inv. broj: 891) (bez nove signature) Dar anonimnog autora, V. i VI.

15. Ignath LOYOLAE, s. (sv. Ignacije LOYOLSKI), Exercitia spiritua-
lia, Viennae 1851. (inv. broj: 238), signatura: C/67.394, IV.

16. Konrad TANNER, Bildung des Geistlichen durch Geistesübun-
gen, I i II. sv., 3. izdanje, Einsiedeln 1835. (inv. broj: 626), signatura:
C/67.406 i C/67.407, III i IV.

C. Kratak osvrt i zaključak

U dosadašnjem tijeku uvida de visu u oznake vlasništva dr. Ju-
rja Dobrile te nakon razvrstavanja po skupinama (I.- VI.) i izradi
popisa moguće je zamijetiti sljedeće:

1. Uvez knjiga je veoma skroman. Tako susrećemo knjige starijih
godišta (iz početka 19. stoljeća) posve neobrezane i bez posebnih
korica. Noviji naslovi su ili s mekanim ili (rjeđe) tvrdim koricama te
obrezanim listovima. Ovo upućuje na štedljivost kupca pri nabavi
što jeftinijih naslova, kao i slabije imovinsko stanje.

2. Ovalni žig iz IV. skupine, koji se susreće kao zaseban ili kao
nastavak prethodne rukom pisane oznake (skupina I., II. i III.) uvijek
dolazi utisnut negdje po sredini naslovnice, s desne strane. Drugim
riječima, uočavamo profesionalca ili znalca u području knjižničarstva.
Dodatno je vidljivo kako je jedan od oporučnih nasljednika Andrija
Šterk jednako tako, na istom mjestu, tj. po sredini naslovnice s
desne strane ostavljao utisnuti žig u svojim knjigama, ta većina
knjiga iz zbirke nosi njegov ex libris (A. Šterk.).

Stoga, možemo zaključiti da ovalnim žigom (skupina IV.) neke
knjige nisu bile označene tijekom uporabe, već naknadno, kao
legati spomenutog kanonika u Trstu i Dobrilinog bliskog prijatelja
Andrije Šterka. Dakle, po svoj prilici ovalni metalni žig dao je iz-
raditi kanonik Andrija Šterk prilikom razdiobe ili podjele Dobrili-
nih

knjiga između sebe i svećenika Petra Flege, inače nekadašnjeg biskupovog tajnika.

3. Stručna područja koja se u knjigama susreću uglavnom spadaju unutar teologije, pri čemu je posebno naglašena patrologija (komplet djela sv. Ivana Zlatoustog, crkvenog oca i čuvenog propovjednika), Koncili, katoličko crkveno pravo, osobno pravo, pastoral na župi i dekanatu, slavljenje sakramenata euharistije, poznavanje odnosa kršćanstva i svijeta, budućnosti kršćanstva, duhovne vježbe sv. Ignacija Loyolskog te religijska pedagogija. Kao raritet pojavljuje se naslov iz područja neverbalne komunikacije. Ukratko, većinom su to probrane knjige i priručnici od praktične potrebe.

4. Skupina VI. odnosi se na prvotno neoznačene knjige, za koje je utvrđeno da su postojale kod dr. Jurja Dobrile (skupina IV.), a nije označeno da su prešle u vlasništvo kanonika Šterka. Moguće je da su zaostale neoznačene iz različitih razloga. Stoga će naknadno biti dodatno podvrgnute provjerama po određenim kriterijima.

5. Do sada (studenj 2008.) pronađeno je i izlučeno 16 naslova knjiga dr. Jurja Dobrile. Tek nakon što se ponovno formira cjelokupna zbirka moći će se ustanoviti stvaran broj njegovih knjiga. Tada će se moći sa većom mjerom točnosti zamijetiti i moguće neoznačene knjige kao Dobriline ili nekog drugog, za sada, nepoznatog vlasnika.

Slika br. 36 u navedenoj knjizi
J. Engelsa (br. 12 sa popisa)